

Vayeshev. Turbulence and Tranquility

דף מקורות מאת Alex Israel

www.alexisrael.org

בראשית ל"ז:א-ב'

(א) וַיָּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִגְרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנָעַן: (ב) אֵלֶּה | תְּלֻדֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף בְּוַשְׁבַּע־עֶשְׂרֵה שָׁנָה הָיָה
רָעָה אֶת־אֶחָיו בְּצֹאן

Genesis 37:1-2

(1) Now Jacob was settled in the land where his father had sojourned, the land of Canaan. (2) This, then, is the line of Jacob:

רשב"ם על בראשית ל"ז:א:א'

(א) וישב יעקב - עשו הלך אל ארץ מפני יעקב אחיו, אבל יעקב ישב אצל אביו בארץ מגוריו כי לו משפט הבכורה.

Rashbam on Genesis 37:1:1

(1) YA'AKOV SETTLED. Esav went "to another land because of his brother Ya'akov" (Gen. 36:6), but Ya'akov settled near his father in the land of his [Yitzhak's] sojournings, because the birthright is his.

רמב"ן על בראשית ל"ז:א:א'

(א) וישב יעקב בארץ מגורי אביו כי אמר שאלופי עשו ישבו בארץ אחוזתם כלומר הארץ שלקחו להם לאחוזת עולם אבל יעקב ישב גר כאביו בארץ לא להם אלא לכנען והכונה להגיד כי הם בוחרים לגור בארץ הנבחרת ושנתקיים בהם כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם (לעיל טו יג) ולא בעשו כי ביעקב לבדו יקרא להם זרע

Ramban on Genesis 37:1:1

(1) **In the land of his father's residence (*megurim*).** *Megurim* implies residing as a foreigner. In contrast to Eisov, Yitzchok and Yaakov preferred dwelling in the Holy Land even as foreigners to living abroad. This was a fulfillment of the decree that Avraham's descendants would be "foreigners in a land that is not theirs" (15:13).

בראשית ל"ז:ו-ט'

(ו) וַיִּקַּח עֵשָׂו אֶת־נָשָׁיו וְאֶת־בָּנָיו וְאֶת־בְּנֹתָיו וְאֶת־כָּל־נַפְשֹׁתַי בֵּיתוֹ וְאֶת־מִקְנֵהוּ וְאֶת־כָּל־כֶּהֱמָתוֹ וְאֶת־כָּל־קִנְיָנוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיֵּלֶךְ אֶל־אֶרֶץ מִצְרַיִם יַעֲקֹב אָחִיו: (ז) כִּי־הָיָה רֹכֹשָׁם רַב מִשָּׁבַת יַחְדָּו וְלֹא יִכְלֶה אֶרֶץ מִגְרֵיהֶם לְשֹׂאת אֹתָם מִפְּנֵי מִקְנֵיהֶם: (ח) וַיָּשֶׁב עֵשָׂו בְּהַר שְׁעִיר עֵשָׂו הוּא אֲדוֹם: (ט) וְאֵלֶּה תְּלֻדֹת עֵשָׂו אָבִי אֲדוֹם בְּהַר שְׁעִיר:

Genesis 36:6-9

(6) Esau took his wives, his sons and daughters, and all the members of his household, his cattle and all his livestock, and all the property that he had acquired in the land of Canaan, and went to another land because of his brother Jacob. (7) For their possessions were too many for them to dwell together, and the land where they sojourned could not support them because of their livestock. (8) So Esau settled in the

hill country of Seir—Esau being Edom. (9) This, then, is the line of Esau, the ancestor of the Edomites, in the hill country of Seir.

רש"י על בראשית ל"ז:ב'א'

(וישב, בקש יעקב לישוב בשלונה, קפץ עליו רגזו של יוסף – צדיקים מבקשים לישוב בשלונה, אמר הקב"ה לא יין לצדיקים מה שמתקן להם לעולם הבא, אלא שמבקשים לישוב בשלונה בעולם הזה:

Rashi on Genesis 37:2:1

AND HE ABODE — Jacob wished to live at ease, but this trouble in connection with Joseph suddenly came upon him. When the righteous wish to live at ease, the Holy one, blessed be He), says to them: “Are not the righteous satisfied with what is stored up for them in the world to come that they wish to live at ease in this world too! (Genesis Rabbah 84:3)

בראשית ה':כ"ד

(כד) ויתהלך תנוף אתהאלהים ואיננו כי־לקח אתו אלהים: (פ)

Genesis 5:24

(24) **Enoch walked with God**; then he was no more, for God took him.

בראשית ו':ט

(ט) אלה תולדת נח נח איש צדיק תמים הנה בן־תנו אֶת־הָאֱלֹהִים הַתְּהֵלֵךְ־נֹחַ:

Genesis 6:9

(9) This is the line of Noah.—Noah was a righteous man; he was blameless in his age; **Noah walked with God**.—

בראשית י"ז:א'

(א) ויהי אברהם בן־תשעים שנה ותשע שנים ויֵרָא יְהוָה אֶל־אַבְרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי־אֵל שְׂדֵי הַתְּהֵלֵךְ לְפָנַי וְהָנָה תָמִים:

Genesis 17:1

(1) When Abram was ninety-nine years old, the LORD appeared to Abram and said to him, “I am El Shaddai. **Walk in My ways** and be blameless.

שפת אמת, בראשית, לך לך כ"ד:ג'

(ג) לך לך מארצך. כי אדם נקרא מהלך וצריך לעולם לילך ממדריגה למדריגה ולצאת מן ההרגל והטבע ואפילו כשזוכין לאיזה מדריגה בעבודת הבורא ית' מ"מ גם בזה ההרגל נעשה טבע שני. ולכן צריכין בכל עת לחדש דרכים בעבודת ה' בנפשו. ואברהם אבינו ע"ה נתנסה עשרה נסיונות ובכל נסיון נעשה כבריה חדשה עד שזכה לצאת מכל הטבע כמ"ש החכמה תעוז כו' מעשרה שליטים כו'. שלעולם יש שליטה מכח הטבע להפוך הכל אל הטבע לבד מאותן החכמים שנתעלו על הכל כמ"ש ז"ל שלשה לא שלט בהם יצה"ר ג' אבות:

Sefat Emet, Genesis, Lech Lecha 24:3

...

“...that is prevalent nowadays in religious circles ... that the religious experience is of a very simple nature—that is, devoid of the spiritual tortuousness present in the secular cultural consciousness, of psychic upheavals, and of pangs and torments that are inextricably connected with the development and refinement of man’s spiritual personality. This popular ideology contends that the religious experience is tranquil and neatly ordered, tender and delicate; it is an enchanted stream for bitter souls and still waters for troubled spirits.

...this ideology is intrinsically false and deceptive. That religious consciousness in man’s experience which is most profound and elevated, which penetrates to the very depths and ascends to the very heights, is not that simple or comfortable. On the contrary, it is exceptionally complex, rigorous and tortuous. Where you find complexity, there you find its greatness. The religious experience, from beginning to end, is antinomic and antithetic. ... It is a condition of spiritual crisis, of psychic ascent and descent, of contradiction arising from affirmation and negation, self-abnegation and self-appreciation....

Religion is not, at the outset, a refuge of grace and mercy for the despondent and desperate, an enchanted stream for crushed spirits, but a raging, clamorous torrent of man’s consciousness with all its crises, pangs and torments. Yes, it is true that during the third Sabbath meal at dusk, as the day of rest declines and man’s soul yearns for its Creator and is afraid to depart the realm of holiness whose name is Sabbath into the dark and frightening, secular workaday week, we sing the psalm ‘The Lord is my shepherd; I shall not want. He maketh me to lie down in green pastures; He leadeth me beside still waters.’ (Ps. 23) etc., etc., and we believe with our entire hearts in the words of the psalmist. However, this psalm only describes the ultimate destination of the homo religiosus, not the path leading to that destination. For the path that eventually will lead to the “green pastures” is not the royal road, but a narrow, twisting footway that threads its course along the steep mountain slope, as the terrible abyss yawns at the traveller’s feet.” (Halakhic Man. JPS. Translation-Lawrence Kaplan. Footnote no.4)

שפת אמת, בראשית, לחנוכה א' ט'

(ט) (ליל ה) אא"ז מו"ר זצלה"ה פי' הרגיל בנר להביא ההארה והתחדשות אל ההרגל וכן פי' שתכלה רגל. דכליא רגלא דתרמודאי. שהוא ג"כ להסיר ההרגל והטבע. וכ"פ נר לרגלי דבריך. טובל בשמן רגלו. ודפח"ח. ועפ"י זה נראה לפרש שם חנוכה ג"כ על ההתחדשות כי היו תחת יד מלכות יון בגלות וכל ד' מלכיות הם בהטבע וגשמיות. וכתוב אין כל חדש תחת השמש. אבל בנס שהוא למעלה מן הטבע ממילא בא התחדשות וזה חינוך והתחדשות כנ"ל.

Sefat Emet, Genesis, For Chanuka 1:9

...

